

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman eli Kaste-ohjelman (2012-2015) valmistelu

Kaste ja järjestöt Väli-Suomessa

Väli-Suomen Kaste ja järjestöt syksy 2011

Kaste-ohjelmapäällikkö Leena-Kaisa Nikkarinen

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma, STVAL (733/1992) 5 §

- Valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi hallituksen valtiontaloutta koskevien päätösten kanssa yhteensopivan sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman.
- Kehittämisohjelmassa määritellään koko ohjelmakauden kattavat keskeisimmät sosiaali- ja terveystoiminnat, kehittämisohjelmien ja valvonnan painopisteet sekä niiden toteuttamista tukevat keskeiset uudistus- ja lainsäädäntöhankkeet, ohjeet ja suositukset.

Kaste-ohjelman perusta

- Ohjelmassa kootaan sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisen kansalliset tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.
- Ohjelma konkretisoi ja toimeenpanee hallitusohjelmaa ja STM:n strategiaa sekä tukee kunta- ja palvelurakennemuutosta.
- Vuosia 2012-2015 koskeva ohjelma vahvistetaan vuoden 2011 loppuun mennessä.

Kaste-ohjelmasta STM:n pääohjelma 2012-2015

- Kaste-ohjelman rooli korostuu STM:n ohjelmajohtamisessa ja vuorovaikutusohjauksessa vuosina 2012-2015.
- Kaste-ohjelmasta tehdään sosiaali- ja terveydenhuollon **pääohjelma**, jolla on **selkeät tavoitteet** ja rajattu määrä strategisesti tärkeitä **osaohjelmia**.
- Osana lakisääteistä Kaste-ohjelmaa osaohjelmat saavat:
 - 1) valtioneuvoston vahvistuksen
 - 2) Kaste-organisaation tuen (neuvottelukunta, aluejohtoryhmät)
 - 3) keskushallinnon asiantuntijatuen ja ohjauksen
 - 4) valtionavustukset kehittämistoimintaan

Kaste-ohjelma 2012-2015, jatkuu

- Vuosien 2012-2015 ohjelma on osin jatkumo nykyisellä ohjelmakaudella (2008-2011) käynnistetyille kehittämistyölle.
- Laajoja uudistusprosesseja jatketaan sekä levitetään ja juurrutetaan toimivia käytäntöjä. Hyvien käytäntöjen levittämisessä Innokylä on keskeisessä asemassa.
- Ohjelman toimeenpanoon ja hankkeisiin on käytettävissä 17,5 miljoonaa euroa vuosittain. Lisäksi muu sosiaali- ja terveydenhuollon hankerahoitus suunnataan tietyiltä osin ja eri rahoittajatahojen kanssa yhdessä sovituin periaattein Kaste-ohjelman tavoitteiden mukaiseen kehittämistyöhön (terveyden edistämisen määräraha, RAY, Tekes, ESR)
- Hankerahoitusta koskeva asetusmuutos valmisteilla:
 - haku-aika vuodesta 2012 alkaen syyskuun loppuun mennessä, päätökset vuoden loppuun mennessä
 - keskisuuria hankkeita, juurruttamishankkeita ja kastehelmirahaa

Kaste-ohjelman organisaatio

Neuvottelukunta

pj. Maria Guzenina-Richardson
vpj. Vesa Rantahalvari
siht. Salme Kallinen-Kräkin ja
Taina Mäntyranta

Jäsenet:

Kari Välimäki, STM
Erkki Virtanen, TEM
Harri Skog, OKM
Päivi Laajala, VM
Aino-Inkeri Hansson, STM
Päivi Sillanaukee, STM
Pekka Puska, THL
Kari Nenonen, KL
Vertti Kiukas, **SOSTE**
Marjo Anttoora, SM
Jarmo Lindén, OKM
Marcus Rantala, PLM
Katariina Poskiparta, YM

Johtoryhmä

pj. kansliapäällikkö Kari Välimäki
vpj. A-I Hansson, P. Sillanaukee
Tahot:
THL, TTL,
Valvira, AVI,
KELA, KL,
RAY, SOSTE,
SHP, AMK, Yliopistot
Kaste-aluejoryt, **SOSKE, TEKES**

Aluejohtoryhmät

Pohjois-Suomi

pj. Sinikka Salo
siht. Margit Päätaalo
enintään 20 jäsentä

Itä- ja Keski-Suomi

pj. Markku Tervahauta
siht. Jouko Miettinen
enintään 20 jäsentä

Väli-Suomi

pj. Taru Kuosmanen
siht. Leena-Kaisa Nikkarinen
enintään 20 jäsentä

Länsi-Suomi

pj. Maija Kyttä
siht. Mikko Pakarinen
enintään 20 jäsentä

Etelä-Suomi

pj. Juha Metso
siht. Kristiina Kariniemi-Örmälä
enintään 20 jäsentä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaston johtoryhmä

pj. Aino-Inkeri Hansson

Sosiaali- ja terveystalveluosaston johtoryhmä

pj. Päivi Sillanaukee

Laaja toimeenpanoryhmä

pj. Olli Kerola
Osaohjelmien johtajat
Kaste-aluepäälliköt,
Kaste-tiedottajat
Kaste-sihteeristö

Pieni toimeenpanoryhmä

pj. Olli Kerola

Valvonta

Valvira, Aluehallintovirastot

Hankehallinnointi

Lounais-Suomen
aluehallintovirasto

Neuvottelukunnan tehtävät

1. Valmistella kansallisesti koottujen tavoitteiden perusteella esitys kansalliseksi kehittämisohjelmaksi
2. Edistää ja seurata ohjelman toteutumista
3. Tehdä sosiaali- ja terveysministeriölle tarvittaessa ehdotuksia:
 - sellaisten suositusten ja ohjeiden antamiseksi, joilla voidaan edistää ja tukea kehittämisohjelman tavoitteiden toteutumista,
 - sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistoimintaan käytettävissä olevien määrärahojen kohdentamisesta kehittämistoiminnan eri painopistealueille.

Johtoryhmän tehtävät

1. johtaa kansallisen kehittämisohjelman valmistelua sekä valtakunnallista ja alueellista toimeenpanoa;
2. edistää keskushallinnon ja alueiden välistä yhteistyötä;
3. **käsittelee sosiaali- ja terveysjärjestöjen kanssa kansallisen kehittämisohjelman puitteissa tehtävän yhteistyön kysymyksiä;**
4. käsittelee ohjaus- ja valvontatoimenpiteiden kokonaisuutta; sekä
5. hoitaa muita kansallisen kehittämisohjelman toimeenpanoon liittyviä valtakunnallisia ohjaustehtäviä.

KASTE-ohjelman alueellisten johtoryhmien toiminta-alueet

Aluejohtoryhmän tehtävät

Tavoitteet

Tavoitteena on tuoda kuntien ja muiden alueellisten toimijoiden näkemykset kansalliseen ohjelman valmisteluun ja edistää kansallisesti sovittujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista alueilla.

Tehtävät

1. Laatia Kaste-ohjelman alueelliset toimeenpanosuunnitelmat, joilla edistetään kansallisten tavoitteiden saavuttamista ja joissa yhteen sovitetaan valtakunnalliset kehittämistyön linjaukset ja johtoryhmän toimialueen kehittämistarpeet.
2. Tehdä esityksiä neuvottelukunnalle toimenpiteistä, joilla voidaan edistää kansallisen kehittämisohjelman toimenpanoa.
3. Antaa neuvottelukunnalle lausunto niistä alueensa hankkeista, jotka ovat hakeneet sosiaali- ja terveydenhuollon valtionavustusta.
4. Hoitaa lisäksi ne tehtävät, jotka määrätään erikseen sosiaali- ja terveysministeriön asettamispäätöksessä taikka jotka neuvottelukunta määrää.

Kaste-ohjelman 2012-2015 valmistelu perustuu

1. Asiantuntijatyöhön (lausuntoja saatu n 60 kpl):

- THL:n, TTL:n, Valviran, AVI:n lausunnot
- Kuntaliiton lausunto
- Neuvottelukuntien lausuntoja
- Aluejohtoryhmien lausunto
- Saamelaiskäräjien lausunto
- **Järjestökuulemisen aineisto**
- Ulkoisen arvioinnin aineisto

2. STM:n strategiaan

3. Hallitusohjelmaan

4. Kansalaiskyselyyn (käynnissä

<http://www.stm.fi/tiedotteet/verkkouutinen/view/1569544#fi>,
vastausaikaa 2.11. asti)

Kaste-ohjelma muodostuu osaohjelmista

- Kaste-ohjelma muodostuu 6 osaohjelmasta, jotka tukevat Kaste-ohjelman tavoitteen saavuttamista.
- Osaohjelman tehtävänä on:
 - koordinoida normi-, voimavara-, vuorovaikutusohjausta ja valvonnan käyttöä osaohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi
 - koordinoida käytännön yhteistyötä keskeisten toimijoiden välillä (eri ministeriöt, STM:n alaiset laitokset, kunnat, kuntayhtymät, **järjestöt**, tutkimus- ja oppilaitokset sekä muut toimijat)
 - koordinoida hankerahoittajien yhteistyötä

Osaohjelman rakenne

1. Nimi
2. Tausta
 - keskeiset haasteet, joihin vastataan, aiemmin tehty kehittämistyö
3. Tavoitteet
 - 1 - 3 tavoitetta, joilla määrälliset ja laadulliset seurantaindikaattorit (lopputulosprosessi-indikaattorit)
4. Keskeiset toimenpiteet
 - valtakunnalliset ja alueelliset
 - toteutusaikataulu
 - keinot: säädösvalmistelu, kehittämishankkeet, seminaarisarjat
5. Yhteys muihin osaohjelmiin

Osaohjelman rakenne... jatkuu...

7. Voimavarat
 - henkilöresurssit STM ja sen alaiset laitokset
 - **järjestöyhteistyö**
 - ministeriöiden välinen yhteistyö
 - rahoitusyhteistyö/työnjako
8. Organisoituminen (toimeenpanosuunnitelmassa)
 - johtaja
 - johtoryhmä
 - vastuunjako STM:n alaisten laitosten kanssa
9. Riskienhallinta (toimeenpanosuunnitelmassa)
10. Viestintä (toimeenpanosuunnitelmassa)
11. Seuranta ja arviointi (toimeenpanosuunnitelmassa)

Luonnos Kaste-ohjelmasta (2012-2015)

Tavoitteena

- 1) edistää ihmisten hyvinvointia ja terveyttä,
- 2) vahvistaa ihmisten osallisuutta ja
- 3) turvata asiakaskeskeiset sosiaali- ja terveystalvet.

Tavoitteen saavuttaminen ja keinojen toteuttaminen edellyttävät **monialaista yhteistyötä eri hallinnonalojen, kuntien, järjestöjen, yritysten sekä koulutus- ja tutkimuslaitosten kanssa.**

Ehdotus osaohjelmiksi ja vastuuhenkilöt

Ikäihmisten hyvinvoinnin ja palvelujen parantaminen

Päivi Voutilainen, STM ja Harriet Finne-Soveri, THL

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin ja palvelujen parantaminen

Riitta Viitala, STM ja Anneli Pouta, THL

Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden ja palvelukokonaisuuksien uudistaminen

Liisa-Maria Voipio-Pulkki, STM ja Markku Pekurinen, THL

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietoperustan ja tiedonhallinnan vahvistaminen

Eija Koivuranta, STM ja Tiina Palotie-Heino, THL

Työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittäminen

Kristiina Mukala, STM ja Anna-Liisa Pasanen, TTL

Osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä terveysterojen kaventaminen

Viveca Arrhenius, STM ja Sakari Karvonen, THL

- Vammaisten, maahanmuuttajien, romanien, saamenkielisten ja viittomakielisten erityistarpeet huomioidaan kaikissa osaohjelmissa.
- Lisäksi mielenterveys- ja päihdeasiat otetaan huomioon kaikissa osaohjelmissa.

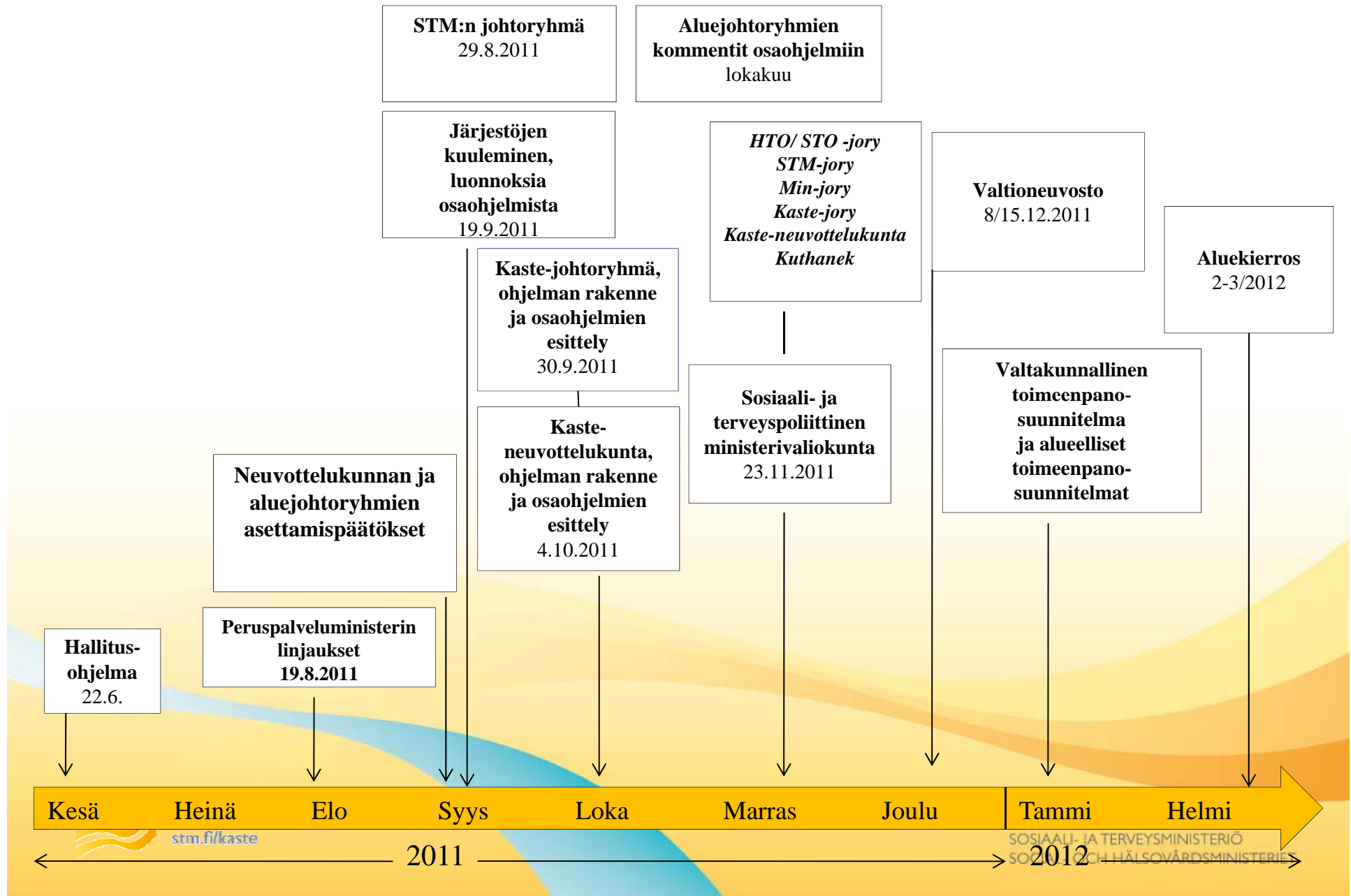
Kaste II alustavia tavoitteita ja toimenpiteitä työstetään osaohjelmittain

- **Missä haluamme olla vuonna 2015?**
- **Miten sinne päästään?**

Järjestöt Kaste-ohjelman 2008 – 2011 toimenpiteissä

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kumppanina
- Kuntalaisten osallistumisen ja osallisuuden vahvistamisen tukijana ja kehittäjänä
- Kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien kehittäjänä
- Voimavara valtakunnallisten ohjelmien toimeenpanossa
- Varhaisen ongelmiin puuttumisen toiminnan kehittäjänä ja toteuttajana
- Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin tukijana
- Sosiaalisen ja kuntouttavan työllistämisen edistäjänä
- Työttömien sosiaali-, terveys ja kuntoutuspalveluiden kehittäjänä
- Matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen kehittäjänä
- Terveystiedon ja –neuvonnan tuottajana
- Perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon kehittämisen kumppanina
- Hyvä Käytäntö –verkoston kehittäjäkumppanina
- Laatusuosituksen uudistamistyössä kumppanina

Kaste 2012 - 2015, valmisteluaikataulu

Kaste-hankkeet Väli-Suomessa

- Kaspero (2009 –2011), Kaspero II (2011 – 2013)
- Ikäkaste – Äldre-Kaste (2009 – 2011), Ikäkaste – Äldre-Kaste II (2011 – 2013)
- Välittäjä 2009, Välittäjä 2013
- Potku – Potilas kuljettajan paikalle (2010 – 2012), jatkohakemus tekeillä
- SOS – Syrjäytyneestä osalliseksi sosiaalityön keinoin (2011 – 2013)

Kaste-ohjelman ja järjestöjen yhteistyö Väli-Suomessa

- Ennalta ehkäisevän työn merkitys kasvaa: jokainen on itse oman elämänsä avainhenkilö
- Tehokkainta siellä, missä ihmiset ovat: yhdistysten paikallinen toiminta, samanhenkisyys
- Tiivis yhteistyö järjestöjen, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon kesken
- Järjestöt tuovat kuntalaisten äänen kuuluviin
- Järjestöjen edustajia on kutsuttu hankkeiden ohjausryhmiin
- Järjestöissä kertynyt osaaminen koulutuksen avulla laajempaan käyttöön
- **Verkostoituminen:** paikalliset ja alueelliset järjestöt ja yhdistykset sekä paikalliset ja alueelliset Kaste-osahankkeet
- **Yhteistyön sisältöjä:** Koulutusyhteistyö, verkostotyö, viestintä, hankeyhteistyö, asiantuntijuus
- **Yhteistyö on koettu hyödylliseksi ja hedelmälliseksi**

Väli-Suomen alueellisen toimeenpanosuunnitelman valmistelu

- alkutekijöissään: odotetaan Kaste 2012 – 2015 -ohjelman vahvistamista
- päättyvän kauden alueellinen kehittämistoiminnan suunnitelma perustana
- yhteistyön tiivistäminen

Kaste-ohjelma valmistellaan ja toimeenpannaan yhdessä!

